

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

**"Організація, планування та проведення заходів з евакуації на
регіональному, місцевому та об'єктовому рівнях"**

слухача з короткострокового підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту категорії «Викладачі обласних та міст курсів удосконалення керівних кадрів навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту»
викладача обласних та міста Житомира курсів удосконалення керівних кадрів Нагребельного Вячеслава Петровича_

Перевірив: _____

(посада, вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

КИЇВ
2018

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА

1. ПЛАНУВАННЯ, ПІДГОТОВКА ТА ПРОВЕДЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

- 1.1 Основи організації заходів з евакуації місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.
- 1.2 Транспортне забезпечення евакуаційних заходів.
- 1.3 Життєзабезпечення населення під час евакуації.
- 1.4 Органи з евакуації, їх функції та завдання.
- 1.5 Планування заходів з евакуації:
- 1.6 Загальні вимоги до оформлення графічних документів плану евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей.

2. ПЛАНУВАННЯ, ПІДГОТОВКА ТА ПРОВЕДЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ НА СУБ'ЄКТАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

- 2.1 Особливості організації заходів з евакуації на суб'єктах господарювання .
- 2.2 Органи з евакуації, які створюються суб'єктами господарювання, їх функції та завдання.
- 2.3 Планування заходів з евакуації працівників .
- 2.4 Підготовка плану евакуації працівників, матеріальних і культурних цінностей на суб'єктах господарювання.
- 2.5 Планування на суб'єкті господарювання евакуації працівників при загрозі збройних конфліктів .

3. ВИСНОВКИ

4. ЛІТЕРАТУРА

ПЕРЕДМОВА

Захист населення від негативного впливу надзвичайних ситуацій є першочерговим завданням місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та керівників підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності.

Вивчення міжнародного та вітчизняного досвіду реагування на надзвичайні ситуації свідчить про те, що вирішення цього завдання потребує комплексного підходу, який передбачає виконання заходів щодо створення захисних споруд, забезпечення людей засобами індивідуального захисту, підготовкою населення до дій за сигналами оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайної ситуації, заздалегідь проведеного відселення, розосередження, евакуації населення та інших.

В умовах неповного забезпечення захисними спорудами в містах та інших населених пунктах основним способом захисту населення у разі загрози або виникненні надзвичайної ситуації на сьогодні залишається своєчасний і швидкий вивіз або вивід людей з небезпечної зони у безпечні місця, тобто їхня евакуація.

У той же час цей спосіб досить складний, вимагає ретельної підготовки всіх місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування суб'єктів господарювання та навчання населення діям під час евакуації.

ПЛАНУВАННЯ, ПІДГОТОВКА ТА ПРОВЕДЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1.1. Основи організації заходів з евакуації місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування

Евакуація – це організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення.

Законодавство України визначає види та порядок здійснення заходів з евакуації, повноваження місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання по організації та здійсненню евакуації населення, майна, їх розміщення у безпечних районах і життєзабезпечення евакуйованих .

Порядок проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, затверджений Кабінетом Міністрів України визначає механізм здійснення організованого вивезення (виведення) населення із зон можливого впливу наслідків надзвичайної ситуації і розміщення його поза зонами дії вражаючих факторів джерел надзвичайної ситуації у разі виникнення безпосередньої загрози життю та заподіяння шкоди здоров'ю населення, а також заходів з евакуації матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення .

На місцеві держадміністрації, органи місцевого самоврядування та суб'єкти господарювання, що проводять евакуацію населення, покладається:

розроблення і виконання плану евакуації населення;

визначення і підготовка безпечного району для евакуйованого населення і його життєзабезпечення;

здійснення контролю за плануванням, підготовкою і проведенням заходів з евакуації підпорядкованими їм органами з евакуації.

До планування та здійснення заходів з евакуації залучається територіальні органи міністерств і відомств України в області.

Проведення евакуації забезпечується шляхом:

створення на регіональному та місцевому рівні органів з евакуації, а також органів з евакуації на об'єктах господарювання;

розроблення плану евакуації населення;

визначення безпечних районів, придатних для розміщення евакуйованого населення та матеріальних і культурних цінностей;

організації оповіщення керівників суб'єктів господарювання і населення про початок евакуації;

організації управління евакуацією;

життєзабезпечення евакуйованого населення в місцях його безпечного розміщення;

участі в спеціальних об'єктових навчаннях і тренуваннях;

навчання населення діям під час проведення евакуації.

Організація проведення евакуації в області та підготовка районів для розміщення евакуйованого населення і його життєзабезпечення, а також зберігання матеріальних і культурних цінностей покладаються на місцеві держадміністрації, органи місцевого самоврядування та керівників суб'єктів господарювання.

Рішення про проведення евакуації приймають на:

державному рівні – Кабінет Міністрів України;
регіональному рівні – обласні держадміністрації;
місцевому рівні – районні держадміністрації, відповідні органи місцевого самоврядування;
рівні суб'єкта господарювання – його керівник.

Рішення про проведення евакуації населення із зони радіоактивного забруднення приймається місцевими держадміністраціями на підставі висновку держпродспоживслужби відповідно до прогнозованого дозового навантаження на населення або інформації суб'єктів господарювання, які експлуатують ядерні установки, про випадки порушень у їх роботі.

У невідкладних випадках, зокрема у разі безпосередньої загрози життю та здоров'ю населення, рішення про проведення екстреної евакуації населення приймає керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а за його відсутності – керівник аварійно-рятувальної служби, який першим прибув у зону надзвичайної ситуації та має повноваження для прийняття таких рішень.

Залежно від обстановки, що склалася під час надзвичайної ситуації техногенного чи природного характеру, проводиться обов'язкова, загальна або часткова евакуація населення тимчасового або безповоротного характеру.

Обов'язковій евакуації підлягає населення у разі виникнення загрози аварії з викидом радіоактивних і небезпечних хімічних речовин, катастрофічного затоплення місцевості, масових лісових пожеж, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів, збройних конфліктів.

Загальна евакуація населення проводиться із зон радіоактивного та хімічного забруднення, катастрофічного затоплення населених пунктів у разі руйнування гідротехнічних (гідрозахисних) споруд, хвиля прориву яких може досягнути зазначених населених пунктів менше ніж за чотири години.

Часткова евакуація проводиться для вивезення категорій населення, які за віком чи станом здоров'я у разі виникнення надзвичайної ситуації не здатні самостійно вжити заходів щодо збереження свого життя або здоров'я, а також осіб, які відповідно до законодавства доглядають (обслуговують) таких осіб.

Часткова евакуація населення може проводитися також для інших категорій населення на підставі рішення місцевої держадміністрації або посадової особи, яка має повноваження щодо прийняття такого рішення.

Евакуація населення із зон можливого катастрофічного затоплення проводиться насамперед із населених пунктів, що розміщуються поблизу гребель, хвиля прориву яких може досягнути зазначених населених пунктів менше ніж за чотири години, а з інших населених пунктів - за наявності безпосередньої загрози їх затоплення.

Евакуація матеріальних і культурних цінностей проводиться у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, які можуть заподіяти їм шкоду, за наявності часу на її проведення, що визначається на підставі інформації суб'єктів моніторингу, спостереження, лабораторного контролю та прогнозування надзвичайних ситуацій.

Перелік, обсяги та черговість проведення евакуації матеріальних і культурних цінностей визначаються органами державної влади, суб'єктами господарювання, громадськими об'єднаннями або громадянами, у віданні або власності яких перебувають зазначені цінності, та враховується під час планування заходів з евакуації.

Обсяги та черговість проведення евакуації матеріальних і культурних цінностей, їх детальний перелік визначаються органами державної влади, суб'єктами господарювання, громадськими об'єднаннями або громадянами, в управлінні, віданні або власності яких перебувають зазначені цінності, та враховуються під час планування заходів з евакуації.

Окремим додатком до Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій визначений перелік матеріальних і культурних цінностей, що перебувають у державній власності та потребують евакуації у разі збройних конфліктів.

Приймання, перевезення, розміщення, облік та зберігання евакуйованих матеріальних і культурних цінностей здійснюється органом, відповідальним за організацію проведення евакуації.

Місцеві держадміністрації, органи місцевого самоврядування забезпечують оповіщення, інформування населення про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій, у тому числі у формі, доступній для осіб з вадами зору та слуху.

Оповіщення керівників суб'єктів господарювання і населення про початок евакуації проводиться відповідно до Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №733 від 27 вересня 2017 року «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту»

При оповіщенні населенню повідомляється час прибуття на збірний пункт евакуації та місце його розташування.

Для інформаційного забезпечення евакуйованого населення про порядок дій у різних ситуаціях та оперативну обстановку місцевою державною адміністрацією, органом місцевого самоврядування використовуються системи оповіщення, засоби радіомовлення і телебачення.

Евакуація населення проводиться у безпечні райони, визначені органом, який приймає рішення про проведення евакуації і здійснюється комбінованим способом, який передбачає вивезення основної частини населення з районів надзвичайних ситуацій усіма видами наявного транспорту, в поєднанні з виведенням пішим порядком.

У разі коли евакуйоване населення неможливо розмістити у безпечному районі, його частина може розміщуватися на території регіону, суміжного з

небезпечним районом, за погодженням з місцевими держадміністраціями такого регіону.

Порядок розміщення евакуйованого населення визначається місцевою держадміністрацією, на території якої планується розміщувати евакуйоване населення, за заявкою органу, що приймає рішення про проведення евакуації.

Евакуйоване населення розміщується у готелях, санаторіях, пансіонатах, будинках відпочинку, дитячих оздоровчих таборах та у придатних для проживання будівлях підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності.

Розміщення евакуйованого населення здійснюється за встановленими видами та обсягами послуг з його життєзабезпечення.

Навчання населення діям під час проведення евакуації населення здійснюється відповідно до Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінетом Міністрів України.

Фінансування заходів з евакуації здійснюється за рахунок коштів, передбачених відповідно до вимог законодавства для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

Координація дій місцевих держадміністрацій, органів місцевого самоврядування під час проведення евакуації здійснюється центральними органами виконавчої влади через відповідні територіальні органи у межах їх повноважень.

Транспортне забезпечення евакуаційних перевезень

Транспортне забезпечення евакуації населення із районів виникнення надзвичайних ситуацій - це комплекс заходів, який охоплює підготовку, розподілення і експлуатацію транспортних засобів, призначених для виконання евакуаційних перевезень.

Реалізація цього комплексу заходів потребує вирішення наступних завдань:
визначення в планах евакуації обсягів перевезення евакуйованих, матеріальних і культурних цінностей;

завчасне визначення перевізників, облік наявних транспортних засобів, укладання договорів на перевезення, складання документів на оплату послуг перевезення, складання логістичних схем перевезення;

підтримання у постійній готовності транспортних органів, сил та засобів, що залучаються до виконання евакуаційних перевезень;

максимальне використання можливостей усіх видів транспорту і транспортних засобів для організації виконання у стислі строки евакуаційних перевезень; забезпеченість сталої роботи транспорту, організація своєчасного технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів, які приймають участь у виконанні евакуаційних перевезень.

Для проведення загальної евакуації населення залучаються наявні транспортні засоби відповідної адміністративної території, а в разі виникнення безпосередньої загрози життю або здоров'ю населення - усі наявні транспортні засоби суб'єктів господарювання та громадян.

Часткова евакуація населення проводиться з використанням транспортних засобів, що експлуатуються згідно з графіком роботи.

Залучення додаткових транспортних засобів під час проведення часткової евакуації населення здійснюється за рішенням місцевої держадміністрації або посадової особи, яка має повноваження щодо прийняття такого рішення.

Для проведення евакуаційних перевезень залучається автомобільний, залізничний, водний та повітряний транспорт.

На підприємства, установи та організації, що залучаються для забезпечення і проведення евакуаційних перевезень покладаються такі завдання:

участь у плануванні евакуаційних перевезень;

підтримання у постійній готовності транспортних засобів, які залучаються до виконання евакуаційних перевезень;

максимальне використання можливостей усіх транспортних засобів для організації здійснення у стислі терміни евакуаційних перевезень;

забезпечення підготовки транспортних органів і транспортних засобів для виконання евакуаційних перевезень;

організація матеріально-технічне забезпечення евакуаційних перевезень (обслуговування та ремонт транспортних засобів, постачання пально-мастильних матеріалів і запасних частин тощо);

організація управління евакуаційними перевезеннями та здійснення його разом з органами з евакуації.

У разі виникнення надзвичайної ситуації на транспорті під час перевезення пасажирів відповідальність за їх евакуацію покладається на підприємства, установи, організації, що здійснюють транспортні перевезення, та сили цивільного захисту.

Суб'єктові господарювання або громадянину, транспортні засоби яких залучалися для здійснення заходів з евакуації населення, компенсується вартість наданих послуг і розмір фактичних (понесених) витрат за рахунок коштів, що виділяються з відповідного бюджету на ліквідацію загрози виникнення надзвичайної ситуації або наслідків надзвичайної ситуації у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Працівник суб'єкта господарювання, власник, користувач, водій транспортного засобу, які відмовилися від надання послуг з перевезення населення, яке підлягає евакуації, несуть відповідальність відповідно до законодавства України.

Життєзабезпечення населення під час евакуації

Організація життєзабезпечення евакуйованого населення належить до повноважень місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у місцях його безпечного розміщення.

Планування і здійснення заходів з підготовки територій до організації першочергового життєзабезпечення населення проводяться завчасно з урахуванням економічних, природних та інших характеристик, особливостей території і ступеня небезпеки для населення можливих надзвичайних ситуацій, характерних для кожної території.

**Заходи по життєзабезпеченню населення повинні розроблюватися за-
вчасно, виходячи з:**

*природних та техногенних особливостей району, населеного пункту;
наявності потенційно-небезпечних та об'єктів підвищеної небезпеки;
ризиків виникнення стихійних лих на території району, населеного пункту.*

Безпосереднє життєзабезпечення евакуйованого населення здійснюється спеціалізованими службами цивільного захисту.

Життєзабезпечення евакуйованого населення полягає у забезпеченні його водою, продуктами харчування, предметами першої необхідності, житлом, медичними послугами і засобами, комунально-побутовими послугами, транспортом та необхідною інформацією., при цьому, особлива увага приділяється:

забезпеченню гарячим харчуванням (сухим пайком) евакуйованого (ураженого) населення;

забезпечення проміжних пунктів евакуації (пунктів санітарної і спеціальної обробки) обмінним фондом одягу, взуттям та білизною, спеціальними засобами та розчинами для проведення санітарної обробки;

планування, організація і координація дій пересувних підрозділів торгівлі і харчування, продовольчого постачання, речового постачання щодо забезпечення евакуйованих продовольством і предметами першої необхідності;

здійснення заходів щодо захисту наявних запасів продовольства і інших матеріальних засобів від різних чинників ураження або пошкодження і мародерства;

здійснення контролю за підготовкою і оснащенням пересувних пунктів для роботи в польових умовах.

Пересувні пункти харчування і продовольчого постачання створюються як правило, на базі одного підприємства на чолі з його керівником (заступником), вони повинні бути готовими до виконання завдань через **6 - 10** годин після отримання розпорядження про приведення їх у готовність.

Склад конкретних заходів життєзабезпечення залежить від характеру надзвичайної ситуації, її масштабів, реальних потреб населення, які виникли, та інших чинників.

1.2. Органи з евакуації, їх функції та завдання

Для планування, підготовки та проведення заходів з евакуації за рішенням керівників центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування і на суб'єктах господарювання створюються органи з евакуації до яких належать:

комісії з питань евакуації (обласні, районні, населених пунктів і суб'єктів господарювання);

- збірні пункти евакуації;

- проміжні пункти евакуації;

- приймальні пункти евакуації.

Для оперативного вирішення завдань та управління евакуацією додатково можуть створюватись:

оперативні групи - у невідкладних випадках;

групи управління на маршрутах пішої евакуації населення;

адміністрації пунктів посадки (висадки) населення на транспорт (з транспорту).

До органів з евакуації призначаються особи з числа службовців (працівників) місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, які створюють ці органи .

В особливий період особи, які перебувають у запасі і мають мобілізаційний припис, до складу органів з евакуації не призначаються .

Збірні пункти евакуації, проміжні пункти евакуації та приймальні пункти евакуації забезпечуються зв'язком з районними, міськими, районними у містах, селищними, сільськими комісіями з питань евакуації, пунктами посадки на транспортні засоби, вихідними пунктами руху пішки, територіальними та об'єктовими спеціалізованими службами цивільного захисту .

Оповіщення органів з евакуації про початок евакуації населення здійснюється за рішенням органу, що їх утворив. Час на розгортання і підготовку до роботи тимчасових органів з евакуації усіх рівнів не повинен перевищувати чотирьох годин з моменту отримання рішення про проведення евакуації.

Контроль за роботою органів з евакуації здійснюється органом, який приймає рішення про проведення евакуації.

Органи з евакуації інформують щороку місцеві держадміністрації, органи місцевого самоврядування та керівників суб'єктів господарювання про стан планування евакуації, власної підготовки до виконання покладених на них завдань, навчання населення діям під час проведення евакуації, обладнання станцій, портів, пунктів посадки на транспортні засоби, підготовку маршрутів до місць посадки на транспортні засоби, здійснення контролю за підготовкою транспортних засобів до евакуації, організацію ведення обліку евакуйованого населення, оповіщення відповідних органів управління та населення про початок евакуації, медичне забезпечення населення під час евакуації у місті (районі), підготовку до розміщення пунктів санітарної обробки населення, спеціальної обробки одягу, майна і транспорту, здійснення дозиметричного контролю у складі приймальних пунктів евакуації.

Місцеві держадміністрації, органи місцевого самоврядування та суб'єкти господарювання, що приймають евакуйоване населення, визначають склад приймальних пунктів їх підготовку евакуації, забезпечують розроблення плану приймання та розміщення евакуйованого населення, яке прибуває з небезпечних районів, обладнання станцій, портів, пунктів висадки населення, сховищ для захисту евакуйованого населення, здійснення контролю за підготовкою житла, медичних закладів, інших об'єктів для розміщення і життєзабезпечення евакуйованого населення, організацію ведення його обліку, забезпечення радіаційної і хімічної розвідок на маршрутах евакуації і в районах розміщення населення, організацію дозиметричного контролю, санітарної обробки населення, спеціальної обробки одягу, майна і транспорту.

Комісія з питань евакуації

Комісія з питань евакуації відповідає за планування евакуації на відповідному рівні, підготовку населення до здійснення заходів з евакуації, підготовку органів з евакуації до виконання завдань, здійснення контролю за підготовкою проведення евакуації, приймання і розміщення евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей.

Голова комісії з питань евакуації та її персональний склад призначаються органом, за рішенням якого утворені органи з евакуації.

На суб'єктах господарювання, що потрапляють у зони можливих надзвичайних ситуацій, з чисельністю працюючого персоналу менш як 50 осіб комісія з питань евакуації не утворюється, а призначається особа, що виконує функції зазначеної комісії, але плани евакуації складаються незалежно від кількості працюючих.

У невідкладних випадках у складі комісії з питань евакуації можуть утворюватися оперативні групи, що розпочинають роботу з моменту прийняття рішення про проведення евакуації населення.

Комісії з питань евакуації органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування здійснюють:

*керівництво роботою комісій з питань евакуації підлеглих територій;
надання допомоги в організації вивезення (виведення) і розміщення евакуйованого населення в безпечних районах;
організацію взаємодії з спеціалізованими службами цивільного захисту з питань всебічного забезпечення евакуйованого населення.*

Основні завдання комісії з питань евакуації:

*планування, підготовка і проведення евакуації населення у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій;
планування розміщення евакуйованого населення в безпечних районах та організація приймання евакуйованих, які прибувають з інших областей, міст та інших населених пунктів;
підготовка населення до проведення заходів з евакуації;
підготовка підпорядкованих органів з евакуації до виконання завдань;
організація оповіщення населення про початок евакуації у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
організація обліку інвалідів, хворих, людей похилого віку, вагітних та жінок з малолітніми дітьми (віком до 10 років), яким у разі евакуації (часткової евакуації) необхідно надати транспортні засоби до місць, де вони мешкають, визначення посадових осіб, які конкретно відповідають за це питання;
визначення зон можливих надзвичайних ситуацій на території міста, району;
визначення безпечних районів розміщення евакуйованого населення і надання пропозицій голові районної державно адміністрації (іншим*

керівникам, які призначили комісію з питань евакуації) про закріплення за погодженням з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування безпечних районів;

- підготовка безпечних районів для розміщення евакуйованого населення;
- оцінка обставин, що склалися внаслідок виникнення надзвичайної ситуації, та підготовка пропозицій голові районної державної адміністрації (іншим керівникам, які призначили комісію з питань евакуації), для прийняття рішення щодо проведення евакуації населення;
- організація проведення евакуації населення і вивезення матеріальних і культурних цінностей;
- залучення до виконання заходів з евакуації сил і засобів спеціалізованих служб цивільного захисту та координація їх дій;
- контроль за підготовкою та розподілом усіх видів транспортних засобів для забезпечення евакуаційних перевезень;
- визначення станцій, портів для посадки (висадки) населення і маршрутів руху евакуйованого населення транспортними засобами та пішки;
- організація приймання евакуйованого населення та ведення їх обліку;
- контроль за розміщенням та організацією життєзабезпечення евакуйованого населення;
- взаємодія з іншими органами управління і силами цивільного захисту щодо організації та проведення заходів з евакуації міста, району;
- організація інформаційного забезпечення заходів з евакуації.

Комісія з питань евакуації має право:

отримувати від місцевих органів влади, суб'єктів господарювання дані, які необхідні для складання та уточнення списків населення, що підлягають евакуації;

підтримувати зв'язок з керівництвом залізниці і автопідприємств (інших перевізників), які забезпечують евакуацію, з метою отримання даних про транспорт, що виділяється для евакуації;

безпосередньо звертатися до місцевих органів влади, керівників суб'єктів господарювання з питань складання переліку матеріальних і культурних цінностей, що підлягають вивезенню, а також визначення черговості евакуації населення та майна.

До складу комісії з питань евакуації входять:

голова комісії з питань евакуації;

заступник голови комісії з питань евакуації;

секретар комісії з питань евакуації;

група транспортного забезпечення;

група оповіщення та зв'язку;

група організації і контролю за ходом евакуації;

група обліку евакуйованого населення та інформації;

група організації розміщення населення в зоні безпечного проживання;

група життєзабезпечення евакуйованого населення.

До складу комісії з питань евакуації можуть входити групи іншого призначення і представники підрозділів та служб у залежності від обставин, що склалися і умов виконання завдань цивільного захисту.

Збірний пункт евакуації

Збірні пункти евакуації (далі – ЗПЕ) призначені для збору і реєстрації евакуйованого населення та організації його вивезення (виведення) у безпечні райони і розміщуються поблизу залізничних станцій, морських і річкових портів, пристаней, маршрутів евакуації, а також на наявних міських площах, у відкритих безпечних місцях або безпечних приміщеннях.

Після отримання розпорядження про здійснення заходів з евакуації ЗПЕ уточнюють чисельність евакуйованого населення, порядок його відправлення, організують його збір та ведення обліку, здійснюють посадку населення на транспортні засоби, формують піші і транспортні колони, інформують комісії з питань евакуації про відправлення населення, організують надання медичної допомоги евакуйованому населенню та охорону громадського порядку (публічної безпеки).

У невідкладних випадках функції збірних пунктів евакуації за рішенням керівника комісії з питань евакуації покладаються на оперативні групи.

Збірні пункти евакуації створюються за рішенням місцевих державних адміністрацій або органів місцевого самоврядування:

у районах, містах, інших населених пунктах;

у населених пунктах, які знаходяться у зонах можливого катастрофічного затоплення, небезпечного радіоактивного забруднення, районах виникнення стихійного лиха.

До складу ЗПЕ входять:

начальник збірного пункту евакуації;

заступник начальника збірного пункту евакуації;

група реєстрації і обліку (4–6 осіб);

група комплектування колон, ешелонів та їх відправлення в безпечні райони (4–6 осіб);

група охорони громадського (публічної безпеки) порядку (2–3 особи);

медичний пункт (3 особи);

кімната матері та дитини (2–3 особи);

комендант.

ЗПЕ безпосередньо підпорядковується голові комісії з питань евакуації.

Основні завдання ЗПЕ:

підтримання зв'язку з комісією з питань евакуації органу, що їх утворив, транспортними органами, вихідними пунктами пішохідних маршрутів;

*інформування голови комісії з питань евакуації про час прибуття населення на ЗПЕ і час відправлення його в безпечні райони (пункти);
ведення обліку евакуйованого населення, яке вивозиться різними видами транспортних засобів і виводиться пішим порядком;
в установлені терміни доповідати голові комісії з питань евакуації про відправлення евакуйованого населення у безпечні райони (пункти);
організація надання необхідної медичної допомоги хворим під час знаходження їх на ЗПЕ;
забезпечення охорони громадського порядку (публічної безпеки) на ЗПЕ.*

Збірні пункти евакуації розгортаються в будівлях громадського призначення (школах, клубах) за рішенням місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, наказами керівників суб'єктів господарювання на період проведення евакуації населення.

Кожному ЗПЕ присвоюється порядковий номер, за ним закріплюються території (суб'єкти господарювання), населення яких будуть евакуйовуватись через цей ЗПЕ.

Кількість ЗПЕ, їх місця розгортання визначаються з урахуванням загальної чисельності евакуйованого населення, маршрутів вивезення та виведення людей, станцій посадки.

Евакуація особового складу збірних пунктів евакуації організовується після завершення евакуації населення на підставі рішення органу, що утворив такі органи.

У разі виникнення аварій, катастроф на вибухово -, пожежо -, хімічно -, радіаційно-небезпечних об'єктах, стихійного лиха, евакуація населення може проводитись без розгортання збірних пунктів евакуації. Завдання ЗПЕ у цих випадках покладається на оперативні групи, створені на їх основі, за якими закріплюються відповідні адміністративно-територіальні одиниці. До складу оперативних груп входять представники груп обліку і реєстрації ЗПЕ, транспортного забезпечення, охорони громадського порядку (публічної безпеки) та охорони здоров'я.

Проміжні пункти евакуації

Проміжні пункти евакуації (далі - ППЕ) створюються за рішенням місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування для проведення евакуації населення із зон можливого радіоактивного або хімічного забруднення. Вони розгортаються на зовнішніх межах зон можливого радіоактивного або хімічного забруднення.

ППЕ розгортаються по можливості поблизу залізниць, портів, автостанцій, автомобільних шляхів.

Основні завдання проміжних пунктів евакуації:

*облік, реєстрація населення, яке прибуває із забруднених зон;
дозиметричний та хімічний контроль;
проведення санітарної обробки евакуйованого населення та при необхідності надання медичної допомоги хворим;*

проведення при необхідності заміни або спеціальної обробки забрудненого одягу та взуття;
 організація пересадки евакуйованих з транспорту, який рухався по забрудненій місцевості, на «чистий» транспорт;
 відправлення евакуйованих до безпечних районів (пунктів) розміщення;
 забезпечення громадського порядку (публічної безпеки) на ППЕ;
 доповідь голові комісії з питань евакуації про час прибуття, кількість населення, яке прибуло на ППЕ та відправлення його в безпечні райони.

До складу проміжного пункту евакуації входять:

начальник ППЕ;
 заступник начальника ППЕ;
 комендант ППЕ;
 група охорони громадського порядку (публічної безпеки) (2–3 особи);
 група регулювання руху (3–4 особи);
 медичний пункт (1–2 особи);
 пункт санітарної та спеціальної обробки (2–3 особи);
 група реєстрації та обліку (1–2 особи);
 пункт харчування (1–2 особи);
 пункт заправки пальним (1–2 особи);
 пост дозиметричного контролю (1–2 особи).

Для організації проміжних пунктів евакуації (ППЕ) можуть залучатися суб'єкти господарювання, які розташовані у зонах можливого радіоактивного або хімічного забруднення відповідно до профілю діяльності.

Евакуація населення проводиться у два етапи:

перший - від місця знаходження населення до межі зони забруднення;

другий - від межі зони забруднення до пункту розміщення евакуйованого населення в безпечних районах.

На межі зони забруднення у проміжному пункті евакуації здійснюється пересадка евакуйованого населення з транспортного засобу, що рухався забрудненою місцевістю, на незабруднений транспортний засіб.

Під час пересадки населення за необхідності здійснюється його санітарна обробка та спеціальна обробка одягу, майна і транспорту.

Після проведення спеціальної обробки транспортний засіб використовується для перевезення населення забрудненою місцевістю.

Приймальні пункти евакуації

Приймальні пункти евакуації (далі — ПрПЕ) створюються за рішенням місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування безпечного району для зустрічі, приймання евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей, їх обліку та організації відправлення в безпечні пункти розміщення. Вони розгортаються в місцях висадки евакуйованого населення поблизу залізничної станції та пункту висадки з автотранспорту.

ПрПЕ організовують у безпечному районі підготовку пунктів висадки, уточнюють кількість населення, що прибуло, і порядок подачі транспортних

засобів для його вивезення із зазначених та проміжних пунктів евакуації до пунктів розміщення.

Основні завдання Приймального пункту евакуації:

*зустріч прибуваючих поїздів, автомобільних та піших колон;
забезпечення організованої висадки та розміщення евакуйованого населення;
організація відправлення евакуйованого населення автомобільним транспортом і пішим порядком у пункти його розміщення;
організація надання медичної допомоги евакуйованому населенню;
забезпечення громадського порядку (публічної безпеки) в пунктах висадки;
повідомлення голові комісії з питань евакуації безпечного району про час прибуття, кількості населення, яке прибуло, та відправлення його до пунктів (місць) розміщення.*

До складу Приймального пункту евакуації входять:

*начальник ПрПЕ;
заступник начальника ПрПЕ;
група зустрічі, приймання та тимчасового розміщення евакуйованого населення (2–3 особи);
група відправлення та супроводу евакуйованого населення до пункту розміщення (3–4 особи);
група охорони громадського порядку (публічної безпеки) (2–3 особи);
група забезпечення (2–3 особи);
медичний пункт (1–2 особи);
відповідальний кімнати матері та дитини (1 особа);
відповідальний столу довідок (1 особа).*

Планування заходів з евакуації

Планування евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій (у мирний час та із зон збройних конфліктів) покладається на місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання.

Планування евакуації у місцевих держадміністраціях, органах місцевого самоврядування та на суб'єктах господарювання покладається на утворені ними комісії з питань евакуації і здійснюється на підставі рішення цих комісій.

У рішенні визначається:

*аналіз ситуації, яка склалася або може скластися;
райони (населенні пункти), в яких необхідно здійснювати заходи з евакуації;
безпечні райони (населені пункти) для розміщення евакуйованого населення;
час початку евакуації населення та час закінчення;
порядок вивезення населення транспортними засобами або виведення пішки;
організація управління евакуацією;
всебічне забезпечення евакуації населення.*

Для завчасного планування евакуаційних заходів комісіями з питань евакуації місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування розробляються План евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей та План приймання і розміщення населення, матеріальних і культурних цінностей (у разі планування розміщення на їх території евакуйованого населення).

План евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей та План приймання і розміщення населення, матеріальних і культурних цінностей у разі загрози або виникнення надзвичайної ситуації розробляються комісією з питань евакуації, підписуються її головою, затверджуються керівником органу, який утворив таку комісію, погоджуються місцевим органом виконавчої влади та місцевого самоврядування, на території якого планується розміщення евакуйованого населення.

План евакуації районів, міст, інших населених пунктів

Плани евакуації населення міст, районів у містах, сільських районів, селищ області розробляється текстуально з картою або схемою у разі виникнення загрози аварії з викидом радіоактивних і небезпечних хімічних речовин, катастрофічного затоплення місцевості, масових лісових пожеж, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів.

Текстова частина плану евакуації населення місцевих органів виконавчої влади та місцевого самоврядування складається з трьох розділів:
планування заходів з організації та проведення евакуації;
планування заходів із забезпечення евакуації;
особливості планування евакуації людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

У розділі Планування заходів з організації та проведення евакуації наводяться такі відомості:

- 1) висновки з оцінки обстановки;*
- 2) склад органів з евакуації, порядок та строки приведення їх у готовність до виконання завдань за призначенням;*
- 3) порядок оповіщення населення про початок евакуації;*
- 4) кількість населення, яке підлягає евакуації, за категоріями;*
- 5) порядок вивезення населення транспортними засобами та виведення пішки;*
- 6) розподіл об'єктів за збірними пунктами евакуації, пунктами посадки;*
- 7) безпечні райони (пункти) розміщення евакуйованого населення;*
- 8) пункти посадки на транспортні засоби;*
- 9) маршрути евакуації;*
- 10) пункти висадки у безпечних районах;*
- 11) заходи щодо приймання, розміщення, захисту та життєзабезпечення евакуйованого населення у безпечних районах.*

У розділі Планування заходів із забезпечення евакуації наводяться такі відомості:

- 1) забезпечення управління та зв'язку під час евакуації;
- 2) транспортне забезпечення, яке містить:
 - кількість транспортних засобів кожного виду і термін їх подачі до пунктів посадки, від яких транспортних підприємств залучаються транспортні засоби;
 - кількість населення, яке вивозиться (вказується загальна чисельність по кожному пункту посадки);
 - терміни відправлення евакуйованого населення у безпечні райони (вказується місяць посадки та час відправлення);
 - терміни прибуття евакуйованого населення до пунктів висадки (вказується час прибуття у пункти висадки);
 - кількість рейсів (вказується кількість людей по рейсах та кількість транспортних засобів);
 - порядок вивезення евакуйованого населення з пунктів висадки до пунктів розміщення (кількість автотранспортних засобів, від яких автомобільних підприємств виділяються, час прибуття до пункту висадки, маршрути руху автотранспорту до пунктів розміщення);
- 3) медичне і психологічне забезпечення;
- 4) охорона громадського порядку (публічної безпеки) та забезпечення безпеки руху на маршрутах евакуації;
- 5) першочергове життєзабезпечення евакуйованого населення у безпечних районах та під час евакуації;
- 6) організація у разі необхідності інженерної, радіаційної, хімічної, пожежної, медичної, біологічної розвідки;
- 7) порядок інформування та інструктажу.
- 8) календарний план проведення заходів з евакуації.

Особливості планування евакуації людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення

Під час планування заходів з евакуації повинні максимально враховувати специфічні потреби людей з інвалідністю, інших маломобільних при: визначені маршрутів руху, місць привалів та їх тривалість, розташування та оснащення медичних пунктів, пунктів обігріву, харчування, забезпечення водою по всьому маршруту руху; плануванні транспортного забезпечення спеціальної підготовки транспортних засобів для виконання евакуаційних перевезень;

плануванні підготовки та здійснення санітарної та спеціальної обробки;

плануванні обладнання збірних пунктів евакуації, проміжних пунктів евакуації, приймальних пунктів евакуації, пунктів посадки, висадки, маршрутів евакуації;

доведенні сигналів оповіщення та інформування про порядок дій на різних етапах евакуації, інформування про обстановку, що склалася в доступній формі;

плануванні розміщення у безпечних районах передбачається в пристосовані (максимально доступні) приміщення та будинки;

плануванні заходів із життєзабезпечення евакуйованого населення, зокрема забезпечення водою, предметами першої необхідності, житлом, медичними послугами і засобами, комунально-побутовими послугами, транспортом та необхідною інформацією.

Планування заходів з евакуації людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення розробляється окремим розділом у Планах евакуації населення, а у разі збройних конфліктів передбачається в окремому розділі з евакуації населення та матеріальних і культурних цінностей, який розробляється у Планах цивільного захисту на особливий період.

Комісія з питань евакуації під час планування заходів з евакуації людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення проводить:

оцінку обсягів і характеру евакуаційних заходів;

визначаються пріоритети та особливості в евакуації людей з інвалідністю, зокрема з порушенням органів зору, слуху, опорно-рухового апарату, з розумовою відсталістю, психічними розладами, та інших маломобільних груп населення (осіб, які їх супроводжують), у тому числі тих, які перебувають у закладах охорони здоров'я, освіти та соціального захисту.

Під час оцінки обсягів і характеру евакуаційних заходів визначається:

кількість людей з інвалідністю, з порушенням опорно-рухового апарату, окремо визначається кількість тих, хто пересувається самостійно, хто пересувається на інвалідних візках, хто знаходиться у лежачому положенні;

кількість людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, які потребують під час проведення евакуації допомоги сторонніх осіб та медичного забезпечення;

кількість осіб, які супроводжують людей з інвалідністю;

медичний персонал, необхідний для супроводу людей з інвалідністю;

місця постійного проживання (перебування) людей з інвалідністю;

маршрути руху до ЗПЕ;

порядок прибуття інвалідів, які самостійно не можуть пересуватись до ЗПЕ або проведення їх евакуації з місця постійного проживання;

залежно від характеру інвалідності способи оповіщення та інформування таких людей.

У розділі евакуації людей з інвалідністю передбачається:

*облік людей з інвалідністю та осіб, які їх супроводжують;
якими видами транспортних засобів вони будуть вивозитися;
пункти посадки (висадки) людей з інвалідністю;
забезпечення транспортних засобів спеціальним обладнанням для посадки (висадки) та перевезення людей з інвалідністю;
при необхідності, для перевезення людей з інвалідністю, залучення спеціального медичного транспорту.*

План приймання та розміщення евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей у безпечному районі

План приймання та розміщення евакуйованого населення, матеріальних та культурних цінностей у безпечному районі розробляється комісією з питань евакуації місцевого органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування, на території якого планується розміщення евакуйованого населення, матеріальних та культурних цінностей.

План приймання та розміщення евакуйованого населення розробляється текстуально з картою або схемою.

Текстова частина Плану прийняття та розміщення евакуйованого населення складається з трьох розділів:

планування заходів з організації прийняття та розміщення евакуйованого населення;

планування заходів із забезпечення евакуйованого населення;

особливості планування, прийняття та розміщення евакуйованих людей з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

У розділі Планування заходів з організації, прийняття та розміщення евакуйованого населення зазначається:

1) склад органів з евакуації, порядок та строки приведення їх у готовність до виконання завдань за призначенням;

2) порядок оповіщення посадових осіб, які відповідають за приймання евакуйованого населення;

3) кількість евакуйованого населення за віковими категоріями, яке прибуває у район (пункт) розміщення;

4) кількість і найменування адміністративно – територіальних одиниць (суб'єктів господарювання) евакуйованих у безпечні райони, їх розподіл за районами у місті, сільськими і селищними радами;

5) кількість населення, яке проживає на відповідній території, де планується розміщувати евакуйоване населення;

6) будівлі, споруди, які плануються для розміщення населення(працівників) евакуйованих об'єктів;

7) пункти висадки евакуйованого населення, вказуються конкретні місця тимчасового розміщення та кількість евакуйованого населення, яке прибуває на пункт висадки;

8) розміщення приймального пункту евакуації;

9) порядок і терміни доставки евакуйованого населення з ППЕ до районів (пунктів) розміщення (визначається порядок доставки населення з ППЕ до районів (пунктів) розміщення, час виходу (виїзду) та час прибуття до районів розміщення);

10) порядок розміщення евакуйованого населення.

У розділі Планування заходів із забезпечення евакуйованого населення зазначається:

1) забезпечення відправлення евакуйованого населення з пунктів висадки у пункти його розміщення;

2) забезпечення громадського порядку у пунктах висадки;

3) медичне забезпечення у пунктах висадки;

4) інформаційне забезпечення у пунктах висадки;

5) забезпечення евакуйованого населення продуктами харчування, водою, предметами першої необхідності, медичним та іншими видами обслуговування.

На карті (схемі) до Плану приймання та розміщення евакуйованого населення позначаються:

пункти висадки евакуйованого населення, залізничні станції висадки;

кількість населення, яке прибуває на ПрПЕ;

розподіл евакуйованих адміністративно – територіальних одиниць (суб'єктів господарювання) за районами (пунктами) розміщення;

місяця розгортання органів з евакуації і термін приведення їх у готовність до приймання евакуйованого населення;

схема зв'язку, оповіщення та управління.

Планування евакуації при загрозі (виникненні) збройних конфліктів

Відповідальність за планування евакуаційних заходів із зон збройних конфліктів покладається на місцеві органи виконавчої влади, місцевого самоврядування та на суб'єкти господарювання.

При плануванні заходів з евакуації враховуються райони можливих бойових дій та безпечні райони, визначені Міністерством оборони України на особливий період.

Планування заходів з евакуації матеріальних і культурних цінностей здійснюється з урахуванням Переліку матеріальних і культурних цінностей, що перебувають у державній власності та потребують евакуації у разі збройних конфліктів.

Планування заходів з евакуації у разі збройних конфліктів розробляється у плані цивільного захисту на особливий період окремим розділом, де наводяться такі відомості:

1) оцінка обстановки;

2) порядок оповіщення про початок евакуації;

3) кількість населення, яке підлягає частковій евакуації, за категоріями (у тому числі людей з інвалідністю);

- 4) обсяги та номенклатура матеріальних і культурних цінностей, які підлягають евакуації;
- 5) порядок вивезення населення та матеріальних і культурних цінностей у безпечні райони;
- 6) порядок організації охорони матеріальних і культурних цінностей під час їх евакуації;
- 7) пункти завантаження на транспортні засоби матеріальних і культурних цінностей;
- 8) маршрути евакуації;
- 9) безпечні райони, куди здійснюється евакуація населення та матеріальних і культурних цінностей;
- 10) пункти вивантаження матеріальних і культурних цінностей у безпечних районах.

Загальні вимоги до оформлення графічних документів плану евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей

На карті (схемі) до планів евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування:

- 1) розміщення органів з евакуації;
- 2) межі зон (районів) виникнення надзвичайних ситуацій;
- 3) станції (пункти) посадки (навантаження), станції (пункти) висадки (розвантаження);
- 4) безпечні райони (пункти) розміщення евакуйованого населення (працівників);
- 5) маршрути вивезення (виведення) населення (працівників) у безпечні райони;
- 6) пости регулювання руху на маршрутах евакуації;
- 7) медичні заклади на маршрутах евакуації та в районах розміщення евакуйованих;
- 8) автозаправні станції, станції (пункти) технічного обслуговування та ремонту;
- 9) пункти зв'язку.

Межі зон (районів) виникнення надзвичайних ситуацій позначаються червоним кольором та відтінюються кольорами:

*зони радіоактивного забруднення – **чорним**;*

*хімічного – **жовтим**;*

*катастрофічного затоплення та підтоплення – **синім**;*

*землетрусу – **коричневим**;*

*безпечні райони розміщення – **зеленим**;*

Маршрути руху колон позначаються коричневим кольором та відтінюються кольорами відповідно до позначки кольору району надзвичайної ситуації.

Маршрути евакуації при наявності 2-х і більше нумеруються, на маршрутах вивезення евакуйованого населення автотранспортом позначаються вихідні пункти, назви міст і населених пунктів проходження автоколон.

На маршрутах евакуації пішки позначаються місця малих привалів протягом 15-20 хвилин через кожні 1,5-2 години руху і великих – на початку другої половини добового переходу протягом 1-2 години.

До Плану евакуації населення можуть додаватися необхідні розрахунки, схеми, графіки тощо.

Умовні позначення на карті (схемі) повинні бути нанесені відповідно Методичних рекомендацій з розроблення картографічних документів і схем у сфері цивільного захисту

ПЛАНУВАННЯ, ПІДГОТОВКА ТА ПРОВЕДЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ НА СУБ'ЄКТАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Особливості організації заходів з евакуації на суб'єктах господарювання

Заходи евакуації плануються для здійснення організованої евакуації працівників суб'єктів господарювання та членів їх сімей:

із зон можливих бойових дій, надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, соціальних надзвичайних ситуацій в залежності від їх поширення та нормальних умов життєдіяльності населення;

із зон можливого катастрофічного затоплення (з 4-годинним добіганням проривної хвилі);

із районів виникнення стихійного лиха (масових лісових і торф'яних пожеж, землетрусів, зсувів, паводків, підтоплення);

зон можливого хімічного забруднення внаслідок аварії на хімічно небезпечних об'єктах.

Загальне керівництво плануванням та проведенням заходів з евакуації на суб'єктах господарювання здійснює керівник.

З отриманням розпорядження про проведення евакуації керівники суб'єктів господарювання організують оповіщення працівників про початок евакуації, організують евакуацію в повному обсязі згідно затвердженого плану евакуації, уточнюють підлеглим завдання і порядок проведення запланованих заходів з урахуванням обстановки, що склалася, керують евакуацією, організують роботу служб цивільного захисту щодо всебічного забезпечення заходів з евакуації, взаємодію місцевими державними адміністраціями і органами місцевого самоврядування з питань розміщення евакуйованих на визначеній адміністративній території, доповідають про хід евакуації голові комісії з питань евакуації вищого рівня.

Наступним етапом організовується евакуації визначених матеріальних і культурних цінностей. Працівники та члени їх сімей, які підлягають евакуації, самостійно прибувають на ЗПЕ.

При виникненні значних (великих) аварій на виробництві, у разі дії на людей шкідливих факторів, евакуація організовується шляхом їх перевезення автомобільним транспортом або негайного виведення у безпечні райони. При цьому ЗПЕ не розгортаються.

При необхідності з метою визначення черговості евакуації працівників та розміщення їх у безпечних районах усі евакуйовані поділяються на три групи:

1 група — працівники, які продовжують виробничу діяльність на особливий період у містах і ті, хто забезпечує їх життєдіяльність;

2 група — працівники, які переводять виробничу діяльність на особливий період у безпечні райони;

3 група (інше населення) — основна частина, яка може бути перевезена (виведена) завчасно до початку евакуаційних заходів.

Евакуація працівників 1 та 2 груп та членів їх сімей здійснюється у першу чергу.

При введенні воєнного стану персонал суб'єкта господарювання перед початком проведення евакуації може забезпечуватися евакуаційними посвідченнями або маршрутними листами в установленому порядку.

Транспортне забезпечення евакуаційних перевезень суб'єктами господарювання здійснюється у відповідності до плануючих документів.

Життєзабезпечення населення під час евакуації суб'єктами господарювання здійснюється у відповідності до плануючих документів.

Органи з евакуації, які створюються суб'єктами господарювання, їх функції та завдання

Наказами керівників суб'єктів господарювання створюються органи з евакуації та затверджуються положення про них, до яких належать, як правило, комісії з питань евакуації і збірні пункти евакуації (ЗПЕ), також за відповідних умов проміжні пункти евакуації (ППЕ) та приймальні пункти евакуації (ПрПЕ).

Безпосереднє керівництво підготовкою до проведення заходів з евакуації на суб'єктах господарювання покладається на комісії з питань евакуації, яка взаємодіє з міською (районною) комісією, організовує обмін інформацією з місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування у безпечних районах розміщення.

Час на розгортання і підготовку органів з евакуації до роботи не повинен перевищувати **чотирьох годин** з моменту отримання розпорядження про проведення евакуації.

Комісії з питань евакуації суб'єктів господарювання відповідають за безпосереднє планування підготовку, організацію та здійснення евакуації працівників та їх сімей у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайної ситуації.

Комісія з питань евакуації, яка утворена на суб'єкті господарювання здійснює:

планування та організацію евакуації працівників суб'єкта господарювання та членів їх сімей;

визначення та підготовку бази для розміщення працівників суб'єкта господарювання і членів їх сімей та їхнє життєзабезпечення у безпечних районах;

контроль за підготовкою та проведенням заходів з евакуації на суб'єкті господарювання.

Склад органів з евакуації призначаються з числа керівного складу та працівників суб'єкта господарювання на базі якого створюються ці органи.

Комісію з питань евакуації очолює, як правило, один із заступників директора (керівника) суб'єкта господарювання.

До складу комісії з питань евакуації суб'єкта господарювання призначаються начальники основних служб (відділів), начальники цехів або їхні заступники.

До складу комісії з питань евакуації суб'єкта господарювання можуть входити групи:

група оповіщення та зв'язку;

група обліку евакуйованих працівників та інформації;

група організації розміщення працівників в зоні безпечного проживання;

група життєзабезпечення евакуйованих працівників.

Кількісний склад груп визначається з врахуванням кількості евакуйованих та масштабів і завдань евакуації.

Основні завдання комісії з питань евакуації суб'єкта господарювання:

планування, підготовка та здійснення евакуації працівників та членів їх сімей у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій;

планування та розміщення евакуйованих працівників об'єкта та членів їх сімей у безпечних районах та організація прийняття евакуйованих, які прибувають з інших областей, міст і об'єктів;

- підготовка працівників та членів їх сімей до проведення заходів з евакуації;

- підготовка підпорядкованих органів з евакуації до виконання завдань за призначенням (вразі їх призначення);

- організація оповіщення працівників та членів їх сімей про початок евакуації;

- визначення зон можливих надзвичайних ситуацій на території суб'єкта господарювання;

- визначення безпечних районів розміщення евакуйованих працівників і членів їх сімей і надання пропозиції відповідному керівнику щодо закріплення цих районів за суб'єктом господарювання;

- участь у підготовці безпечних районів для розміщення евакуйованих працівників та членів їх сімей;

оцінка обстановки, що склалася у наслідок виникнення надзвичайної ситуації та підготовка пропозицій керівнику суб'єкта господарювання для прийняття рішення відносно проведення евакуації;

організація евакуації працівників та членів їх сімей і вивозу матеріальних і культурних цінностей;

залучення до виконання заходів з евакуації сил та засобів спеціалізованих служб цивільного захисту, формувань цивільного захисту та координація їх дій;

контроль за підготовкою та розподілом усіх видів транспортних засобів для забезпечення евакуаційних перевезень;

*визначення станцій (місць) для посадки (висадки) працівників та членів їх сімей, маршрутів руху евакуйованих транспортними засобами та пішки;
 організація прийняття евакуйованих та ведення його обліку;
 контроль за розміщенням та організацією життєзабезпечення евакуйованих працівників та членів їх сімей;
 взаємодія з іншими органами управління та силами цивільного захисту відносно організації та здійснення заходів з евакуації на території міста, району;
 організація інформаційного забезпечення евакуйованих.*

На суб'єктах господарювання, що потрапляють у зони можливих надзвичайних ситуацій, з чисельністю працюючого персоналу менш як 50 осіб комісії з питань евакуації не утворюються, а призначається особа, що виконує функції зазначеної комісії і яка відповідає за планування, підготовку та проведення заходів.

Планування заходів з евакуації працівників

Для завчасного планування евакуаційних заходів комісіями з питань евакуації розробляються План евакуації працівників, матеріальних і культурних цінностей.

Плани евакуації працівників розробляються незалежно від кількості працюючих.

В стаціонарних лікувальних закладах враховується увесь медичний персонал та максимальна розрахункова кількість ліжко-місць, а в навчальних закладах – загальна кількість педагогічних працівників і учнів (студентів, вихованців).

Розробка плану здійснюється на підставі рішення комісії, у якому вивначається:

*аналіз ситуації, яка склалася або може скластися;
 безпечні райони (населені пункти) для розміщення евакуйованого населення;
 час початку евакуації та час закінчення;
 порядок вивезення працівників транспортними засобами або виведення пішки;
 організація управління евакуацією;
 всебічне забезпечення евакуації населення.*

План евакуації працівників, матеріальних і культурних цінностей у разі загрози або виникнення надзвичайної ситуації розробляються комісією з питань евакуації, підписуються її головою, затверджуються керівником суб'єкта господарювання, який утворив таку комісію, погоджуються місцевою державною адміністрацією, органом місцевого самоврядування, на території якого планується розміщення евакуйованого населення.

Плани щороку уточнюються до 1 березня станом на 1 січня поточного року. Внесення змін до Планів засвідчується підписом голови комісії з питань евакуації.

План евакуації працівників, матеріальних і культурних цінностей на суб'єктах господарювання

Плани евакуації працівників, матеріальних і культурних цінностей на суб'єктах господарювання розробляється текстуально з картою або схемою у разі виникнення загрози аварії з викидом радіоактивних і небезпечних хімічних речовин, катастрофічного затоплення місцевості, масових лісових пожеж, зсувів, інших геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів.

Вихідними даними для складання плану евакуації працівників, матеріальних і культурних цінностей є:

- кількість працівників та членів їх сімей, які підлягають евакуації за видами надзвичайних ситуацій;
- кількість транспорту, необхідного для евакуації працівників та членів їх сімей;
- кількість працівників та членів їх сімей, які виводяться у пішому порядку;
- можливі наслідки у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- органи з евакуації, їх склад та терміни приведення у готовність за видами надзвичайних ситуацій;
- порядок оповіщення працівників та членів їх сімей про початок евакуації;
- термін проведення евакуації (початок, кінець та загальний час проведення евакуації);
- визначення порядку доставки працівників об'єкта та членів їх сімей з районів надзвичайних ситуацій (пунктів посадки) у безпечні райони (пункти висадки) і кількість задіяного транспорту;
- висновки з оцінки обстановки.

Також, при підготовці плану евакуації працівників, матеріальних і культурних цінностей на суб'єктах господарювання враховується загальна характеристика суб'єкта господарювання:

географічне розташування, відстані до населеного пункту (житлового масиву), віднесення до категорії об'єктів з підвищеною небезпекою (потенційно небезпечних об'єктів), наявність в безпосередній близькості таких об'єктів;

гідрологічна, геологічна обстановка, наявність зсувних процесів в районі розташування суб'єкта господарювання;

можливі надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру, вірогідність попадання суб'єкта господарювання під вплив соціальних та воєнних надзвичайних ситуацій, можливий вплив їх на умови його функціонування.

При плануванні заходів з евакуації для суб'єктів господарювання в текстовій частині плану евакуації працівників, матеріальних і культурних цінностей визначаються такі особливості:

- 1) порядок оповіщення та збору працівників;
 - 2) порядок інструктажу працівників щодо порядку дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій та здійснення евакуаційних заходів;
- безпечний район (пункт) розміщення евакуйованих працівників;

- 4) транспортні засоби, що виділяються для евакуації, та розподіл їх між структурними підрозділами;
- 5) ЗПЕ, пункти посадки (висадки) та час прибуття до них працівників;
- 6) порядок розміщення працівників у безпечному районі, організація всебічного забезпечення;
- 7) управління заходами з евакуації.

На карті (схемі) до планів евакуації працівників, матеріальних і культурних цінностей суб'єктів господарювання вказуються:

- 1) розміщення органів з евакуації;
- 2) межі зон (районів) виникнення надзвичайних ситуацій;
- 3) станції (пункти) посадки (навантаження), станції (пункти) висадки (розвантаження);
- 4) безпечні райони (пункти) розміщення евакуйованого населення (працівників);
- 5) маршрути вивезення (виведення) населення (працівників) у безпечні райони;
- 6) пости регулювання руху на маршрутах евакуації;
- 7) медичні заклади на маршрутах евакуації та в районах розміщення евакуйованих;
- 8) автозаправні станції, станції (пункти) технічного обслуговування та ремонту;
- 9) пункти зв'язку.

Планування на суб'єкті господарювання евакуації працівників при загрозі збройних конфліктів

Відповідальність за планування евакуаційних заходів із зон збройних конфліктів покладається на керівників суб'єктів господарювання.

Планування заходів з евакуації у разі збройних конфліктів здійснюється у плані цивільного захисту на особливий період (при наявності такого на суб'єкті господарювання) окремим розділом, де наводяться такі відомості:

- 1) оцінка обстановки;
- 2) порядок оповіщення про початок евакуації;
- 3) кількість працівників, які підлягають евакуації по групам в послідовності визначеній у планах евакуації;
- 4) обсяги та номенклатура матеріальних і культурних цінностей, які підлягають евакуації;
- 5) порядок вивезення населення та матеріальних і культурних цінностей у безпечні райони;
- 6) порядок організації охорони матеріальних і культурних цінностей під час їх евакуації;
- 7) пункти завантаження на транспортні засоби матеріальних і культурних цінностей;
- 8) маршрути евакуації;
- 9) безпечні райони, куди здійснюється евакуація населення та матеріальних і культурних цінностей (визначають місцеві державні адміністрації,

органи місцевого самоврядування на підставі даних Міноборони на особливий період);

10) пункти вивантаження матеріальних і культурних цінностей у безпечних районах.

Планування заходів з евакуації матеріальних і культурних цінностей здійснюється з урахуванням Переліку матеріальних і культурних цінностей, що перебувають у державній власності та потребують евакуації у разі збройних конфліктів.

ВИСНОВКИ

Розглянуті питання планування та організації евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей на усіх рівнях функціонування системи цивільного захисту дозволяє визначити місце кожного органу державної влади, суб'єкта господарювання, кожного громадянина при організації такого важливого заходу захисту населення в умовах загрози або виникнення надзвичайної ситуації, як евакуація.

Ефективність заходів з евакуації на регіональному, місцевому та об'єктовому рівнях забезпечується своєчасним утворенням та якісною організацією роботи органів з евакуації, їх підготовкою та навчанням, своєчасним застосуванням розроблених документів з питань проведення евакуації.

Успішне виконання заходів з евакуації потребують чіткого планування, відповідального призначення членів тимчасових органів з евакуації та вирішення економічного, соціального, транспортного, медико-санітарного, фінансового і других видів забезпечення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI.
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 року № 841. «Порядок проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій»
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2017 року №733. «Про затвердження Положення про організацію оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та зв'язку у сфері цивільного захисту»

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444.
«Порядок здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях»
5. Методичні рекомендації з розроблення картографічних документів і схем у сфері цивільного захисту: Наказ МНС України від 13 липня 2010 року № 544.
6. Методичні рекомендації з питань планування і організації транспортного забезпечення евакуаційних заходів у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного, природного характеру та в особливий період: наказ МНС України від 27 травня 2005 року № 102.
7. Примірний перелік документів з цивільного захисту, що розробляються центральними і місцевими органами виконавчої, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання: наказ ДСНС України від 12 липня 2016 року №335.
8. Інструкція з організації перевірок діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування щодо виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту: наказ МВС України від 06 лютого 2017 року № 92.
9. Наказ МВС від 10.07.2017 р №579 «Про затвердження Методики планування заходів з евакуації»
10. Методичні рекомендації з питань організації та реалізації заходів цивільного захисту в органах виконавчої влади та на підприємствах, в установах і організаціях. Український НДІ ЦЗ. – Київ. 2016.